

Stvoření a pád do hříchu

Texty na tento týden:

Gn 3,1–6.14.15; J 8,44; Zj 12,9; 14,6.7

Základní verš

„Mezi tebe a ženu položím nepřátelství, i mezi sítě tvé a sítě její. Ono ti rozdrtí hlavu a ty jemu rozdrtiš patu.“ (Gn 3,15)

Americký komik Flip Wilson ve svém televizním pořadu vystupoval v dvojroli. Hrál nejen podivného kazatele, ale i jeho manželku Geraldínu. V jednom z „monologů“ se kazatel rozhněval na svou ženu, když přišla domů v drahých šatech. Geraldína na svou obranu uvedla: „Děbel mě navedl, abych si ten kostým koupila! Nechtěla jsem to udělat. To on mi řekl, abych šla do obchodu. To on mě přinutil vypsát šek.“ Přestože tato scénka vyznívá komicky, realita už tak zábavná není. Náš svět a zlo, které v něm existuje, dokazují, že satan není zábavná postava. K smíchu jsme spíš my, když se snažíme zodpovědnost za své činy přenést na někoho jiného.

Někteří lidé odsunují dábla do království pověr, mýtů a pohádek, neberou ho vážně. Písmo však jasně říká, že přestože je satan poražený nepřítel (Zj 12,12; 1J 3,8), žije na zemi a snaží se způsobit co nejvíce chaosu, zla a utrpení.

Tento týden se budeme zabývat pádem člověka do hříchu – a čemu se z něj můžeme naučit. Budeme se ptát, jak si můžeme přisvojit vítězství, které nám Kristus daroval.

Lstivý had

Nejzchytralejší ze vší polní zvěře, kterou Hospodin Bůh učinil, byl had. Řekl ženě: „Jakže, Bůh vám zakázal jíst ze všech stromů v zahradě?“ (Gn 3,1)

Váš otec je ďábel a vy chcete dělat, co on žádá. On byl vrah od počátku a nestál v pravdě, poněvadž v něm pravda není. Když mluví, nemůže jinak než lhát, protože je lhář a otec lži. (J 8,44)

A veliký drak, ten dávný had, zvaný ďábel a satan, který sváděl celý svět, byl svržen na zem a s ním i jeho andělé. (Zj 12,9)

Osobní studium

V Gn 3,1 je satan představen jako had. Jeho zákeřnost můžeme rozpoznat ve způsobu, jakým přednáší své pokušení. Neútočí přímo, ale pokouší se Evu zapojit do rozhovoru. Záměrně vyvolává pochybnosti. Ptá se, zda Bůh skutečně vyslovil určitý výrok. Svou otázku formuluje tak, aby vyvolal pochybnosti o Boží štědrosti. Vlastně se ptá: „Skutečně ti Bůh něco nedovolil? To ti opravdu odepřel jíst z každého stromu v zahradě?“ Satan záměrně nesprávně citoval Boží výrok, čímž podnítil Evu, aby ho opravila a začala se s ním bavit. Satanova strategie byla založena na lsti.

To by však nemělo být překvapením. Ježíš nazval ďábla lhářem a otcem lži (J 8,44). Jan v knize Zjevení o satanovi říká, že svádí celý svět (Zj 12,9). Nikdo o sobě nemůže prohlásit, že jemu nic nehrozí a že je v bezpečí. Satan neztratil nic ze své lstivosti. Stále znovu používá (v různých obměnách) strategii, která měla úspěch u Evy. Předloží otázku o Bohu a jeho záměrech a doufá, že vyvolá pochybnosti a vtáhne nás do rozhovoru. Abychom se nedali satanovými podvody oklamat, potřebujeme být bdělí (1Pt 5,8).

Aplikace

Podobné překroucení Božích výroků jako při rozhovoru s Evou použil satan i při pokušení Ježíše na poušti (Gn 3,1; Mt 4,3–10). Co se můžeme naučit z Ježíšových odpovědí na satanovo pokušení? Jakým způsobem se satan snaží útočit na tebe?

Žena a had

²Žena hadovi odvětila: „Plody ze stromů v zahradě jíst smíme. ³Jen o plodech ze stromu, který je uprostřed zahrady, Bůh řekl: „Nejezte z něho, ani se ho nedotkněte, abyste nezemřeli.““ (Gn 3,2.3)

Osobní studium

Eva znala Boží příkaz a věděla, že ze stromu „uprostřed zahrady“ jíst nesmí. To ukazuje na její vinu. Je zajímavé si povšimnout, že při rozhovoru s hadem vyslovila větu, která obsahovala víc, než Bůh podle biblického záznamu řekl. Bůh sice jasně nařídil Adamovi a Evě, aby nejedli z tohoto stromu, ale o dotýkání zde nebyla řeč. Nevíme, co vedlo Evu k tomu, aby se takto vyjádřila – a není na místě o tom spekulovat. Pokud by se Eva řídila podle svých slov a ovoce se nedotýkala, nehrozilo by jí, že by ho začala jíst.

I my se často setkáváme s podobným problémem: někdo přijde s učením, které je „převážně“ v souladu s Písmem. Těch pár drobností, které v souladu nejsou, však může zničit vše ostatní. Chyba – přestože je smíchaná s pravdou – je stále chybou. V Mt 15,7–9 Ježíš kárá zákoníky a farizeje, že přidávají k Božímu slovu své myšlenky (porovnej se Zj 22,18; Ko 2,20–23). Problém hříchu nespočívá v nedostatku pravidel či v jejich dodržování, ale v hříšném srdci. Dokonce i v sekulární společnosti lidé často vyžadují víc a přísnějších zákonů proti kriminalitě, přestože takové zákony už existují v dostatečné míře. Více než nové zákony potřebujeme nová srdce.

Aplikace

Jaké nebezpečí přináší pravidla, která si vytvoříme, aby nás chránila proti hříchu? (Podívej se do Ko 2,21–23.) V čem můžeme být v nebezpečí, pokud budeme opakovat stejné chyby, před kterými jsme varováni v Listu Koloským? Standardy, které vycházejí z biblických principů, jsou velmi důležité. Jak si můžeme být jisti, že pravidla, která uplatňujeme, nás neodvedou od Boha?

Oklamáni lživými důvody

“Had ženu ujišťoval: „Nikoli, nepropadnete smrti. Bůh však ví, že v den, kdy z něho pojdete, otevřou se vám oči a budete jako Bůh znát dobré i zlé.“ Žena viděla, že je to strom s plody dobrými k jídlu, lákavý pro oči, strom slibující vševědoucnost. Vzala tedy z jeho plodů a jedla, dala také svému muži, který byl s ní, a on též jedl. (Gn 3,4–6)

Osobní studium

Satan úspěšně přiměl Evu k tomu, aby s ním začala hovořit. Dokázal v ní také probudit pochybnost o tom, co a proč Bůh řekl. Pak Evu přesvědčoval, že Bůh nemluví pravdu. Podsouvá Bohu motivy, které mají v Evě vyvolat představu, že Bůh nechce dopřát lidem něco, co je dobré, něco, co by Adamovi a Evě mohlo pomoci rozvinout jejich plný potenciál. Toto manipulativní vyjádření buduje satan na své dřívější otázce, v níž chce vědět, proč Bůh lidem zabránil v přístupu ke všem stromům. Eva postupně zvažuje tři důvody, proč by pro ni mohlo být výhodné, kdyby ze stromu uprostřed zahrady jedla.

- 1) Eva viděla, že ovoce z tohoto stromu je velmi lákavé k jídlu. Možná viděla, jak satan toto ovoce jedl. Možná jí řekl, že toto ovoce výborně chutná. Je zajímavé, že přestože Adam a Eva měli zákaz jíst ovoce z tohoto stromu, Eva viděla, že je to „strom s plody dobrými k jídlu“. Její smysly byly v přímém rozporu s tím, co řekl Hospodin.
- 2) Eva vnímala strom jako „lákový pro oči“. Všechno ovoce v zahradě bylo nádherné, ale z nějakého důvodu Evu mimořádně přitahovalo ovoce, které jí nabízel satan.
- 3) Třetím důvodem byla údajná zázračná moc ovoce, která mohla člověku zajistit „rozumnost“ (Gn 3,6; BK). Satan Evu ujišťoval, že až ovoce ochutná, bude její poznání o hodně větší a bude se více podobat Bohu: „Budete jako Bůh znát dobré i zlé“ (Gn 3,5). Samozřejmě je smutnou ironií, že podle Bible už člověk byl jako Bůh, resp. byl stvořen k obrazu Božímu (Gn 1,27). Každopádně byla Eva satanem svedena (1Tm 2,14). Proč však ochutnal ovoce ze zakázaného stromu Adam? Rozhodl se vědomě neposlouchat Boha. Vybral si, že bude raději následovat Evu než Boha. Jak často můžeme vidět tento druh jednání v dnešní době! Jak často jsme pokoušeni a sváděni k jednání, které je v rozporu s Božím slovem, protože nám záleží na tom, co si o nás pomyslí a řeknou druzí! Adam poslouchal Evu, a ne Boha. Vše následující je již pouze „noční můra“, kterou pojmenováváme jako dějiny lidstva (Ř 5,12–21).

Aplikace

Co v tvém životě působí jako lákadlo, které tě odvádí od Boha? Kdy je pro tebe nejtěžší odolávat tlaku svého okolí? Co ti pomáhá zůstat věrný Bohu? Kdo je pro tebe člověkem, za kterým můžeš přijít a podělit se s ním o své zápsy?

Milost a soud v Edenu

14I řekl Hospodin Bůh hadovi: „Protožeš to učinil, budeš proklet, odvržen ode všech zvířat a ode vsí polní zvěře. Polezeš po břiše, po všechny dny svého života žrát budeš prach. 15Mezi tebe a ženu položím nepřátelství, i mezi sítě tvé a sítě její. Ono ti rozdrtí hlavu a ty jemu rozdrtíš patu.“ (Gn 3,14.15)

Osobní studium

V Genesis 3. kapitole – po pádu do hříchu – klade Hospodin lidem otázky: „Kde jsi?“ (verš 9); „Kdo ti pověděl, že jsi nahý?“ (verš 11); „Nejedl jsi z toho stromu, z něhož jsem ti zakázal jíst?“ (verš 11); „Cos to učinila?“ (verš 13).

První Boží výrok, který po těchto otázkách následuje ve 3. kapitole, je určen hadovi. Přemýšlejme chvíli o tom, co se zde odehrává. První Boží výrok po pádu do hříchu je odsouzení satana, ne lidstva. V tomto soudu satana je obsaženo zaslíbení evangelia (Gn 3,15). Když Bůh vyhláší satanovo odsouzení, dává současně lidstvu naději. Navzdory hříchu Adama a Evy jim Hospodin dává zaslíbení vykoupení.

Je také zajímavé, že až po tomto zaslíbení, v němž lidstvo dostává příslib milosti a spasení (text v Gn 3,15 je také známý jako „první zaslíbení evangelia“), vynáší Hospodin soud nad Adamem a Evou: „Ženě řekl: ‚Velice rozmnožím tvé trápení i bolesti těhotenství, syny budeš rodit v utrpení, budeš dychtit po svém muži, ale on nad tebou bude vládnout.‘ Adamovi řekl: ‚Uposlechl jsi hlasu své ženy a jedl jsi ze stromu, z něhož jsem ti zakázal jíst. Kvůli tobě nechť je země prokleta; po celý svůj život z ní budeš jíst v trápení.‘“ (Gn 3,16.17).

Nejprve tedy přichází zaslíbení spasení, teprve až po něm soud. Bez evangelia by soud neznamenal nic jiného než vyhlášení zatracení. Písmo však jasně říká, že „Bůh neposlal svého Syna na svět, aby svět soudil, ale aby skrze něj byl svět spasen“ (J 3,17). Soud tedy přichází až po evangeliu.

Aplikace

Proč je tak důležité stále si připomínat, že Bůh nás přišel zachránit, ne zatratit? Jak hřích v našich životech způsobuje, že ztrácíme ze zřetele tuto důležitou pravdu?

Stvoření, evangelium a soud

“Tu jsem viděl jiného anděla, jak letí středem nebeské klenby, aby zvěstoval věčné evangelium obyvatelům země, každé rase, kmeni, jazyku i národu. ⁷Volal mocným hlasem: „Bojte se Boha a vzdějte mu čest, neboť nastala hodina jeho soudu; poklekněte před tím, kdo učinil nebe, zemi, moře i prameny vod.“ (Zj 14,6.7)

Osobní studium

V knize Genesis v 1. a 2. kapitole je v souvislosti se stvořením mnoho Božích výroků (či příkazů), jako například: „Bud' světlo... Bud' klenba uprostřed vod... Nahromadte se vody pod nebem na jedno místo a ukaž se souš... Zazelenej se země zelení... Bud'te světla na nebeské klenbě... Vydej země rozmanité druhy živočichů... Není dobré, aby člověk byl sám...“ Všechny tyto výroky se týkají stvoření a místa, které v něm mají lidé. V textu lekce na včerejší den byl zmíněn další Boží výrok (Gn 3,14.15), kde Hospodin odsuzuje původce hříchu a nabízí lidstvu evangelium.

První Boží slova v Bibli se týkají stvoření a další Boží výroky, které následují, jsou o vykoupení. Toto vykoupení se odehrává v kontextu soudu. Musí to tak být. Vždyť v čem by spočívala dobrá zpráva a jaký by byl smysl evangelia, kdyby neexistoval soud, kdyby nebylo odsouzení, z kterého potřebujeme být zachráněni? Samotný koncept evangelia v sobě nese koncept zatracení, kterého se nemusíme obávat. To je dobrá zpráva! Přestože jsme porušili Boží zákon a přestože nás za toto přestoupení Bůh odsoudil, v Ježíši Kristu se můžeme vyhnout odsouzení.

Stvoření, evangelium a soud se neobjevují jen na prvních stránkách Bible. Ve Zj 14,6.7 je Bůh označen jako ten, který vše stvořil. Ve verši 6 přichází nejprve věčné evangelium a potom ve verši 7 následuje vyhlášení soudu – stejně jako v Genesis 3. kapitole. Proto základem přítomné pravdy musí být milost, dobrá zpráva, že i když si zasluhujeme odsouzení, můžeme prostřednictvím Ježíše Krista přijmout odpuštění, očistění a ospravedlnění. Bez evangelia by byl náš úděl stejný, jako osud hada a jeho potomstva – a ne jako osud ženy a jejího potomstva. Tato dobrá zpráva se objevuje dokonce už v ráji, v Božích prvních slovech padlému lidstvu.

Aplikace

Kdo je pro tebe Bůh – ten, který soudí, nebo ten, který dává milost? Proč není možné mluvit o soudu bez milosti? Proč není možné mluvit o milosti bez soudu?

Podněty k zamyšlení

„Satan představuje Boží zákon lásky jako zákon sobectví. Tvrdí, že člověk nemůže Božím přikázáním do-
stát. Z pádu Adama a Evy i ze vsí bídy, kterou s sebou přinesl, obviňuje Stvořitele. Svádí lidi k tomu, aby
v Bohu viděli původce hříchu, utrpení a smrti. Ježíš měl tuto lež odhalit.“ (TV 12; DA 24)

„Člověk ale nebyl zanechán napospas důsledkům zla, které si vybral. V rozsudku, který byl vysloven
nad satanem, bylo zároveň oznámeno i vykoupení... Tento rozsudek, který vyslechli naši prarodiče, byl
pro ně zaslíbením. Dříve než slyšeli o trní a bodláci, o námaze a zármutku, který musí být jejich údělem,
nebo prachu, ve který se mají jednou obrátit, slyšeli slova, která jim dávala neklamnou naději. Vše, co
ztratili tím, že podlehli satanu, mohli znovu získat zpět prostřednictvím Krista.“ (VYCH 17; ED 27)

Otázky k rozhovoru

- 1. Přemýšlejte společně nad aplikací v části na pondělí. Jaká námi vytvořená pravidla nás mohou přiblí-
žit těm, které Ježíš odsuzoval? Jak můžeme vytvořit určité mantinely, které nám mohou pomoci lépe
následovat principy, jež jsou zjeveny v Bibli?*
- 2. Eva důvěřovala svým smyslům místo jasnému Božímu příkazu. Proč je pro nás tak snadné chovat se
podobně?*
- 3. Přemýšlejte nad rozdíly mezi příběhem stvoření a teistickou evoluční teorií, která představuje zlo
jako přirozenou součást Božího stvořitelského procesu. Proč není možné sladit tyto radikálně odlišné
pohledy na náš původ, aniž bychom úplně překroutili jasná vyjádření i smysl Písma? Proč je správné
chápání stvoření důležité pro to, abychom správně rozuměli pádu do hříchu?*
- 4. Některé kulturní oblasti pokládají skutečnost ďábla za výmysl. Jiné jsou naopak posedlé fenoménem
sil zla a zlých duchů. Jak vnímá zlo společnost v České republice? Jak se můžeme naučit najít vyvážený
postoj k realitě nadpřirozeného boje, ve kterém se nacházíme?*